

1. LIČNI PODACI

	a. IME I PREZIME Nadža Uzunović
	b. ADRESA Uzunovića sokak 20
	e. ZVANJE Magistar razredne nastave

2. RADNO MJESTO

a. Naziv ustanove:	JU OŠ Aleksa Šantić
b. Adresa:	Branislava Nušića 95
c. Telefon:	033 461 300
d. Posao koji obavljate:	Učiteljica u razrednoj nastavi
e. Razred ili uzrast djece sa kojom radite:	IV razred
f. Godine staža:	19

3. MOJA PEDAGOŠKA UVJERENJA

Obrazovni sistem je živi sistem, raste, razvija se i konstantno mijenja. Uzevši sve navedeno u obzir dolazimo do zaključka da postoji jaz između vještina koje učenici uče u školama i vještina koje su potrebne da bi se učenici snalazili u savremenom životu. Tradicionalno poučavanje zaostaje u osposobljavanju učenika i razvijanju vještina koje su potrebne za samostalno učenje. Fokus savremenog poučavanja treba da bude razvoj znatiželje kod učenika, razvijanje kreativnosti, kritičkog promišljanja, elaboracije, inicijative, samostalnosti i svih onih vještina koje će osposobiti učenika za evoluirajuće savremeno doba. Samim tim, kako se mijenjaju zahtjevi u poučavanju, tako se mijenja i način poučavanja, a u svemu ovome nastavnik treba i mora da ima vodeću ulogu, jer svoj rad treba da temelji na stalnom proučavanju i praćenju savremenih tehnika u poučavanju, stalnom proučavanju dječijih mogućnosti i prilagodbu poučavanja istim. Nastavnik treba da pred učenike postavlja nove izazove, daje teme za istraživanje i samostalno pronalaženje informacija, ohrabruje ih u tome i potiče njihovu samostalnost. Nastavnik mora da vjeruje u uspjeh i postavljeni cilj, jer učenici mogu daleko više, samo im mi trebamo dati krila.

4. INOVATIVNA PRAKSA

NASLOV/NAZIV:	Kako mali postaju veliki
KRATAK OPIS PRAKSE (do 200 riječi - jedan paragraf):	<p>Tradicionalno poučavanje ne može biti u potpunosti promijenjeno, ali se uspješno može kombinovati s metodama suradničkog učenja, problemske nastave, individualnog istraživanja ili grupnim projektom. Metode izravnog predavanja i prenosa informacija s nastavnika na učenika se mogu zamijeniti postavljanjem učenika u ulogu istraživača, jer samostalno dolazi do informacija, i predavača jer informaciju koju je našao dijeli s grupom. Nastavnik u ovoj vrsti poučavanja ima samo ulogu moderatora u ovom procesu. Kroz četiri inovativne prakse u periodu od I – IV razreda, bit će prikazano kako učenici samostalno istražuju, dolaze do rješenja, analiziraju i svoje istraživanje prezentuju svojim vršnjacima. Bit će prikazano, kako mali za četiri godine postaju veliki.</p>
KATEGORIJA (Molim Vas da označite odgovarajuću kategoriju)	<p>S obzirom na to da su u ovoj aplikaciji predstavljene četiri inovativne prakse u kontinuitetu od četiri godine, teško se odlučiti za jedan od kriterija jer se kroz ove prakse prožimaju i nadopunjuju sva tri kriterija:</p> <p>KRITERIJ 1: Inovativnost i kreativnost</p> <p>Praksa je inovativna jer prezentira međuvršnjačko učenje na jedan sasvim dugačiji, dosad neobjavljen način. Uključuje projektno istraživanje, primjenu različitih strategija, te učenje kroz integraciju različitih sadržaja. Na ovaj način se stvara kreativno i inovativno okruženje za učenje. Ova praksa integriše roditelje kao partnere u poučavanju i obrazovanju svoje djece.</p> <p>KRITERIJ 2: Doprinos učenju i razvoju djece/učenika</p> <p>Ova praksa učenika stavlja u poziciju istraživača i predavača. Učenik iz pasivne dobija aktivnu, vodeću ulogu u nastavnom procesu. Na ovaj način učenici od prvog razreda razvijaju jednu od najvažnijih osobina koja će im biti potrebna u daljem obrazovanju a na kojem će se temeljiti njihova dalja akademska postignuća, samopouzdanje. Učenici se oslobađaju od nelagode pri javnom govoru i prezentiranju pred drugima, oslobađaju se od stida, nesigurnosti i straha od pogreške. Na</p>

ovaj način učenici se uče odgovornosti, unapređuju socijalne i govorne vještine.

Ova praksa ima višenaspektan značaj. Uočeno je da djeca imaju više pažnje kada slušaju jedni druge, u odnosu na to kada govori nastavnik. Pažnja kod učenika koji imaju slabiji fokus duže traje. Učenici produktivnije rade u procesu u kojem im njihovi vršnjaci pomažu pri učenju i savladavanju gradiva nego kada to radi nastavnik. Učenici se osjećaju lagodnije kada razgovaraju i prezeniraju pred svojim vršnjacima u odnosu na nastavnika. Jedan od značaja ove prakse je i empatija. Kako se njeno značenje vezuje za pojam suosjećanja, ovaj termin bi trebao da nađe široku primjenu u domenu obrazovanja.

KRITERIJ 3: Mogućnost primjene u drugim sredinama

Ova praksa je primjenjiva u svim oblicima odgojno-obrazovnog rada u razrednoj nastavi, ali i u starijim razredima. Ova praksa predstavlja inovaciju u planiranju i realizaciji vanškolskih aktivnosti te njihovu implementaciju kroz redovne sadržaje NPP.

DETALJAN OPIS:

POLAZIŠTA

Učenici savremenog doba moraju da budu prilagodljivi i imaju pristup izmjenjivoj sredini, da imaju inicijativu, elemente liderstva, da su uporni i prilagodljivi, a sve ove vještine se trebaju razvijati kroz pristup složenim izazovima, komunikaciju, međuvršnjačku saradnju, kreativnost, te razvijanje kritičkog mišljenja i rješavanje problema.

CILJ I ŽELJENI ISHODI

Cilj je izaći iz okvira tradicionalne nastave i osposobiti učenike da putem otkrića i samostalnog pronalaženja informacija upoznaju svijet oko sebe, razviju govor, samopouzdanje. Pozitivnom razrednom atmosferom i istim mogućnostima za sve učenike mogu da se ujednače postignuća bez obzira na različita intelektualna polazišta, odnosno sa izraženijim ili manje izraženim akademskim sposobnostima. Primjenom ovih praksi moguće je ostvariti pozitivnu klimu u razredu, samopouzdanje kod učenika, osjećaj sigurnosti oslobođen od osude pogrešnih odgovora, kritike, povezanost učenika, uključenost roditelja u realizaciju projektnih i vanškolskih aktivnosti.

DETALJAN OPIS REALIZACIJE

1. Razred – Fifi u gostima

Kod učenika u prvom razredu se javljaju teškoće u području socijalizacije, adaptiranja na školsku sredinu, prihvatanja odgovornosti i nedovoljno razvijen govor. Sve nabrojano utiče na prilagodbu učenika na školsku sredinu i ostvarivanje odgojno – obrazovnih ciljeva. Primjenom navedenih praksi učenici će razviti govor, socijalizirati se i biti odgovorniji prema školskim obavezama.

Prvi dan škole na prijemu prvačića, na tabli je bilo postavljeno 20 cvjetova različitih boja, koje su prilagođene prema polu s imenima učenika, budućih đaka prvaka. Pored table je bila okačena lutka Fifi. Fifi su svi poznavali, odrasli su uz crtani Fifi i cvjetno društvo. Učenicima je dobrodošlicu poželjela učiteljica, ali nakon toga, Fifi je preuzela inicijativu, pozdravila je učenike i redom prema imenima prozivala učenike da dobiju svoj cvijet. Cvjetovi su postavljeni na krunice i od sljedećeg dana tako smo započinjali naš školski dan, jutarnjim sastankom, sa cvjetićima na glavi na zelenoj livadi (zeleno dekica), a sastanak je vodila Fifi. Pri ulasku u učionicu učenici svako jutro pozdravljaju učiteljicu, pa zatim Fifi. Odnose se prema njoj kao prema živom biću. Djeca vole da maštaju i sve što je bajkovito i maštovito djeluje stimulatивно na rad i učenje. Nakon mjesec dana, i prvog roditeljskog sastanka na kojem su roditelji dobili uputstva o projektu koji slijedi, učenici su dobili zadatak. Svakog petka nakon nastave, Fifi ide u goste. Izvlačimo iz šešira ime učenika i taj učenik za vikend vodi Fifi u goste. Svaki ponedjeljak je Veseli ponedjeljak, tako smo ga nazvali jer se učenici vraćaju s vikenda provedenim s Fifi i prepričavaju nam svoje doživljaje. Ove priče su uvijek praćene fotografijama da ostali učenici mogu doživjeti dio atmosfere. Fifi je proputovala mnogo, bila je čak i na moru, na planinama, rođendanima, svadbi, upoznala je mnogo novih prijatelja, posjetila je zološke vrtove, obišla skoro cijelu Bosnu i Hercegovinu. Fifi će uvijek u našim srcima imati posebno mjesto, a sigurna sam i u sjećanjima ovih mališana. To je bila posebna i nezaboravna godina puna posebnih emocija i doživljaja s putovanja. Fifi sada sjedi na polici, ponosna i radosna prati kako rastemo i učimo, ali do sljedeće generacije, odmara. Jedan zapis s putovanja se nalazi u prilogima. Prilog 1- Fifi i Uma na putovanju.

2. Razred – Ja, istraživač! Upoznajemo svijet oko nas.

Kao što je već ranije navedeno, pažnja učenika i fokus je mnogo veći u suradničkom učenju u odnosu na tradicionalno poučavanje. Učenici su mnogo više zainteresovani kada jedni drugima prezentiraju sadržaje u odnosu na tradicionalno poučavanje kada nastavnik prenosi informaciju. Povedeni tim što su se učenici u prvom razredu pokazali kao veoma dobri prezentatori, odlučili smo se da i u drugom razredu nastavimo s ovim aktivnostima. Aktivnosti u drugom razredu su bile usmjerene, ciljane, planske, povezane sa sadržajima NPP- a. Projekat je osmišljen tako da učenici provedu jedan dan u okruženju i ispituju tematiku o kojoj učimo kroz NPP.

- „Moja mama ljekar“ Učenica Sara je provela jedan dan na poslu kod svoje mame, ljekara porodične medicine. Vodila je bilješke. Kada smo učili o zdravstvenim ustanovama opisala nam je koji su to razlozi zbog kojih ljudi odlaze ljekaru, šta im se preporučuje. Zbog kojih tegoba ljudi odlaze kod ljekara? Koje vrste zdravstvenih ustanova još postoje osim Doma zdravlja i po čemu se razlikuju?
- „Ja u pošti“ Odlazak u poštu, slanje pisma, razglednice, način razvrstavanja pošte.
- „Odlazak na planinu, upoznat ću vas s karakteristikama reljefa“
- „Radovi ljudi na selu“
- .... i mnogi drugi

Za prilog je izdvojen boravak na selu dječaka Saida Tihića i rad na selu iz perspektive jednog djeteta, mnogo toga i mi naučimo od djece, tako da ji učiteljica od svojih učenikauvijek nauči nešto novo.

Prilog 2- Said Tihić- Moj boravak na selu

3. Razred – Šetnja kroz Sarajevo

Nerijetko primijetimo da naši učenici vladaju s mnogo informacijama koje prevazilaze njihov uzrast, ali isto tako možemo primijetiti da učenici nekada nemaju elementarna znanja o svom okruženju a koja bi trebala da budu stvar opće kulture. Jedan takav nedostatak je da učenici osnovnih škola jako malo znaju o znamenitosti i kulturi grada u kojem žive. Ovaj projekat je bio osmišljen za drugo polugodište trećeg razreda u formi tehnikeistraživačke slagalice. Timovi od tri učenika su trebali imati zadatak da istraže po pet znamenitosti našeg grada, sve dokumentuju i to smo trebali da objedinimo, napravimo film i prezentiramo ostalim odjeljenjima trećih razreda. Međutim, zbog trenutne epidemiološke situacije i nemogućnosti da deca izlaze bilo gdje, nastojali smo bar da uz pomoć virtuelnih obilazaka naše učenike izvedemo bilo gdje, a uz to da nauče i nešto korisno. April je poseban mjesec iz mnogo razloga, jedan od njih je taj što je našem gradu rođendan. Rođendan našeg grada je 6. aprila. Ovaj projekt je upravo ostavljen za mjesec april jer je cijeli mjesec posvećen obilježavanju rođendana našeg grada, tako je i naš doprinos bio da naučimo više o našem gradu. Svakog utorka i četvrtka sam učenicima slala po jedan kratki video- jednu priču, koja ih je upoznala s nekom novom znamenitosti. Svaki put kada sam poslala video pažljivo su ga pregledali tri puta. Svaki put su zapamtili po jednu rečenicu koju ćete zapisati na taj papir. Jedan video- tri rečenice. Učenike sam zamolila da se potrude da zapamte što više, jer poznavanje grada u kojem živimo je stvar opće kulture, trebali su se potruditi i da zapamte što više, jer kada se sve ovo završi idemo ponovo na ćevape, a tada želim da vi budete moji vodiči i da vi meni pričate o našem gradu.

Sarajevo za djecu - 1. Priča – Baščaršija

<https://youtu.be/m3a00e-rQLk>

Sarajevo za djecu - 2. Priča – Mahala

<https://www.youtube.com/watch?v=tkqKNjDuiI0>

Sarajevo za djecu - 3. Priča - Miljacka

<https://www.youtube.com/watch?v=ZqIhrxyTSyl>

Sarajevo za djecu - 4. Priča - Isa-beg Ishaković i Gazi Husrev-beg

<https://www.youtube.com/watch?v=wPdlj26OD14>

Sarajevo za djecu - 5. Priča - Gazi Husrev-begova džamija

https://www.youtube.com/watch?v=3F-IKgi_cIE&t=56s

Sarajevo za djecu - 6. Priča - Morića Han - Karavan-saraj

<https://www.youtube.com/watch?v=yQta1I9bKUc&t=93s2:14>

Sarajevo za djecu - 7. Priča - Stara srpska pravoslavna crkva

<https://www.youtube.com/watch?v=VPiCnyVfwec>

Sarajevo za djecu - 8. Priča - Aščije, ćevabdžije i buregdžije

<https://www.youtube.com/watch?v=crOGIR1t-1g>

Sarajevo za djecu - 9. Priča - Jevreji sefardi i sinagoga

<https://www.youtube.com/watch?v=WAATL5sQjxE>

Sarajevo za djecu - 10. Priča - Katedrala Srca Isusova

<https://www.youtube.com/watch?v=usokOdlBoHw>

Vodič Sarajevo za djecu, sve priče

https://www.youtube.com/watch?v=8gvTi7W_Pz8

4. Razred – Riječ po riječ, priča!

Zbog sve manje čitalačke kulture u uzrastu učenika u osnovnim školama dolazimo do zaključka da učenici imaju sve manje razvijen govor, teže se izražavaju ili čak i ako čitaju ne razumiju uvijek pročitane sadržaje iz razloga što nemaju dovoljno razvijen leksički fond.

Uočeno je da se svake godine pojavljuju teškoće pri prelasku učenika iz razredne u predmetnu nastavu. Jedan od razloga se navodi naglo proširivanje obima nastavnih sadržaja, kao i leksike koja se koristi u udžbenicima. Učenici se do petog razreda rijetko sreću s manje poznatim riječima koje se počinju često javljati u udžbenicima u predmetnoj nastavi i zbog toga dolazi do nerazumijevanja pročitane sadržaja.

Upravo iz ovog razloga u četvrtom razredu smo počeli projekat Riječ po riječ- priča!

Projekat traje 20 sedmica. Svakog ponedjeljka učiteljica izvlači cedulju s imenom jednog učenika i daje zadatak koji će prezentirati sljedećeg ponedjeljaka. Prilog 4 - Riječ po riječ- priča!

EFEKTI; POSTIGNUTI REZULTATI**1. Razred – Fifi u gostima**

Govor: Učenici u prvi razred dolaze sa slabo razvijenim govorom. Govor nije izgrađen ako dijete izgovara sve glasove pravilno, bitno je da se razvijaju i jezičke strukture. Neki učnici imaju različite govorne probleme u izgovoru većeg broja glasova, u verbalnom pamćenju, nepravilno upotrebljavaju gramatičke oblike i teško se verbalno izražavaju, zbog svega navedenog učenici su veoma nesigurni kada govore. Prvi zahtjev nastavnika je razvijanje pravilnog govora, učenici se uče da jasno i pravilno govore, da znaju opisati riječima doživljaj, da u toku svog govora koriguju nepravilnosti. Na ovaj način učenici uče slušati jedni druge, u slučaju pogreške koriguju, uče jedni od drugih. Uočeno je da su učenici usavršili i korigovali svoj govor od nultog nivoa do izrazitih leksičkih i gramatičkih teškoća do normalnog izražavanja čak i s teškoćama u govoru, agramatizmom, poremećajem ritma i tempa govora.

Socijalizacija: Učenici se povezuju i lakše razvijaju socijalne veze. Na ovaj način učenici upoznaju jedni druge, uočavaju pojedinosti o ličnostima, šta vole ili ne vole, upoznaju porodicu i okruženje svojih drugova iz razreda. U odnosu na prethodne generacije mnogo su čvršće veze, nema izdvajanja po grupama niti pravljenja timova u kojima bi neki učenici bili izostavljeni.

Odgovornost: Učenici preuzimaju odgovornost da će se za nekoga brinuti dva dana. Da lutka ima svoje zahtjeve i potrebe. Da je potrebno da se osmisle sadržaji koji će biti pokazani razredu i da se te aktivnosti trebaju prezentovati.

2. Razred – Upoznajemo svijet oko nas

Kod učenika u drugom razredu se kroz simulaciju kao nastavnu aktivnost u kojoj se simulira stvarna životna situacija nastojala razviti i razvila komunikacija, znatiželja, organiziranost i odgovornost. Realizacijom ovog projekta uspješno smo ostvarili sve ove ciljeve. Jedna od glavnih prednosti simulacije leži u tome što ona omogućava učenicima da budu aktivni sudionici, a ne tek pasivni promatrači. To svoje aktivno učešće generaliziraju, donose zaključke i kao takvo prezentuju pred vršnjacima. Sudjelovanje u simulaciji uključuje donošenje odluka, rješavanje problema i različite vrste reakcija, a to je sve povezano s djelotvornim razmišljanjem. Motivaciju za sudjelovanje u simulaciji potiču izazovi koje ona uključuje, učenikova znatiželja, osjećaj kompetentnosti i kontrole nad situacijom.

3. Razred – Šetnja kroz Sarajevo

I tako je nastala naša priča, koja je prevazišla sva naša očekivanja. Učenici su mnogo naučili o našem gradu, historijske, geografske, kulturne činjenice. Na ovaj način učenici su učili vizuelno, ali i

spontano. Učenici su svoj rad prezentovali na različite načine, na papiru, u 3 D modelima, na PPT , Padletu i Pixton stripu. U prilogu su radovi učenika. Djeca mogu sve, i samo je nebo granica, samo im trebamo vjerovati i dati priliku da nam to dokažu.

4. Razred- Riječ po riječ, priča!

S obzirom na to da je školska godina tek počela ovu vrstu projekta tek realiziramo, namamo povratnu informaciju o njegovoj uspješnosti, ali nadamo se da će biti uspješan kao i prethodni.

Dodatni komentari i sugestije drugim nastavnicima koji bi željeli implementirati vašu ideju

Poštovane kolegice i kolege, odvažite se, pokušajte, modifikujte, maštajte, eksperimentišite, jer ništa ne može biti greška. Jedina i najveća greška u našem pozivu je prestati da vjerujemo i pokašavamo. Bavimo se najljepšim pozivom na svijetu i samo nebo je granica.

